

Grzegorz Zwierzchowski
Przewodniczący Zarządu Ogólnopolskiego
Związku Zawodowego Fizyków Medycznych
Ul. Garbary 15
61-866 Poznań

Poznań, 2 stycznia 2014r.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Piotr Zientarski

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do pisma BPS/KU-034/510/13/13 środowisko fizyków medycznych, członków Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Fizyków Medycznych wyraża negatywną opinię na temat proponowanych zmian w ustawie – Prawo atomowe. Jednocześnie wnioskuje o zmianę proponowanych zapisów w ustawie Prawo Atomowe (Druk 510) na następujące:

1. Kontrole fizycznych parametrów urządzeń radiologicznych dokonują:
 - a) podmioty posiadające akredytację w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.1);
 - b) fizycy medyczni albo inżynierowie medyczni w jednostkach, w których są zatrudnieni,
2. Niektóre kontrole fizycznych parametrów urządzeń radiologicznych mogą być wykonywane przez techników elektroradiologii lub pracowników jednostki ochrony zdrowia upoważnionych do obsługi urządzeń radiologicznych, pod nadzorem fizyków medycznych lub inżynierów medycznych.
3. Fizycy medyczni albo inżynierowie medyczni, wykonując lub nadzorując testy
 - a) zapewniają spójność pomiarową,
 - b) uczestniczą w badaniach porównawczych,
 - c) realizują kontrole fizycznych parametrów urządzeń radiologicznych według procedur przygotowanych przez Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia.

Uzasadnienie

1. Proponowane zmiany mające na celu wprowadzenie procesu certyfikacji fizyków medycznych przez Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia, zostały uprzednio wprowadzone do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r. i uznane wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z lipca 2013 roku za sprzeczne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Proponowane zapisy w Ustawie Prawo Atomowe wykraczają poza przygotowywane zapisy Dyrektywy Unii Europejskiej Euroatom 47/93, która w sposób jasny formułuje rolę eksperta w dziedzinie fizyki medycznej, którego bezpośrednim odpowiednikiem w Polsce jest specjalista w zakresie fizyki medycznej lub w zakresie inżynierii medycznej.
3. W artykule 2 Dyrektywy stwierdza się, że specjalista fizyk medyczny jest uprawniony m.in. do wykonywania pomiarów w zakresie procedur związanych z kontrolą jakości, których jednym z aspektów jest przeprowadzanie kontroli fizycznych parametrów urządzeń radiologicznych. Od roku 2005 pod nadzorem Ministerstwa Zdrowia realizowane jest szkolenie specjalistyczne z zakresu fizyki medycznej. Uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie fizyki medycznej (po trzech latach szkolenia), jest potwierdzane przez zaliczenie egzaminu państwowego przez komisją powoływaną przez Centrum Egzaminów Medycznych.
4. Wymaganie uzyskiwania dodatkowego certyfikatu wydawanego przez Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia nie znajduje żadnego merytorycznego uzasadnienia. Wymóg taki w żaden sposób nie przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa radiologicznego pacjenta i personelu medycznego.
5. Uważamy, że kontrole parametrów urządzeń radiologicznych powinny być wykonywane przez kompetentne osoby, które używają właściwych narzędzi według jednoznacznych procedur. KCORwOZ wydając w roku 2012 i 2013 certyfikaty fizykom medycznym analizowało jedynie dokumenty przesłane przez samych wnioskujących. Jednocześnie komisja oceniająca przesłane dokumenty nie miała w swoim składzie żadnego specjalisty z zakresu radioterapii, czyli dziedziny, w której zagrożenie radiologiczne jest największe! Niekompetentni członkowie komisji wydawali certyfikaty fizykom medycznym, którzy często od wielu dziesiątek lat realizowali rutynowo procedury związane z kontrolą parametrów urządzeń radiologicznych. Warto jednocześnie zauważyć, że w chwili obecnej kilku pracowników KCORwOZ bierze udział (jako słuchacze) w szkoleniach organizowanych w ramach specjalizacji w zakresie fizyki medycznej.
6. Przyjęcie zapisów proponowanych w druku 510 oznaczałoby zdeprecjonowanie wieloletniego wysiłku środowiska fizyków medycznych i inżynierów medycznych włożonego w proces zapewnienia bezpieczeństwa radiologicznego, wyrażającego się w prowadzeniu szkoleń w zakresie specjalizacji z zakresu fizyki medycznej i inżynierii medycznej. Jakość szkoleń została potwierdzona poprzez nostryfikowanie (uznanie) tytułu specjalisty z zakresu fizyki medycznej w krajach Unii Europejskiej. Polscy specjaliści w dziedzinie fizyki medycznej mogą **bez żadnych dodatkowych certyfikatów** wykonywać kontrole parametrów urządzeń radiologicznych w pozostałych krajach Unii Europejskiej. Taka sytuacja to jawna próba podważenia kompetencji specjalistów w dziedzinie fizyki medycznej (przez wymóg dodatkowej certyfikacji przez KCORwOZ) jednocześnie stawiająca specjalistów z Polski w niekorzystnym świetle.

7. Od przedstawicieli innych zawodów znajdujących zastosowanie w ochronie zdrowia, gdzie do realizacji leczenia czy procedur diagnostycznych wykorzystywane jest promieniowanie jonizujące, takich jak lekarz ze specjalizacją z radioterapii, radiologii czy medycyny nuklearnej lub radiofarmaceuta po specjalizacji, nie wymaga się dodatkowego potwierdzania ich kompetencji za pomocą certyfikatów. Jednocześnie ich odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie procedur diagnostycznych lub terapeutycznych jest nie mniejsza niż odpowiedzialność fizyków medycznych. Warto zauważyć, że jednocześnie wprowadzane są procedury kontrolne w ramach akredytacji jednostek ochrony zdrowia, jak np. audyty kliniczne, obejmujące swoim zakresem także sprawdzenie poprawności działania aparatury poprzez ocenę wyników testów podstawowych i specjalistycznych.
8. Propozycje sugerujące potrzebę dodatkowego potwierdzenia kompetencji specjalistów w dziedzinie fizyki medycznej w postaci certyfikatu KCORwOZ idą w kierunku przeciwnym do proponowanego przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, polegającego na wdrożeniu procedur deregulacyjnych. Przyjęcie projektu zmiany Ustawy proponowanej Drukiem 510 będzie skutkowało dodatkowym rozrostem struktur (KCORwOZ w zakresie obsługi) i procedur administracyjnych, a jedynym skutkiem bezpośrednim będzie marnotrawienie środków publicznych tak na poziomie centralnym jak i na najniższym poziomie poszczególnych jednostek służby zdrowia zobowiązanych do realizacji zapisów Ustawy.
9. Niezwykle istotna i dobrze postrzegana przez środowisko fizyków medycznych rola Krajowego Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia powinna znaleźć wyraz w przygotowywaniu zakresu testów oraz procedur, jakie powinny być stosowane w kontroli parametrów urządzeń radiologicznych (punkt 3c).

Podsumowanie

Spółeczność polskich fizyków medycznych skupiona w Ogólnopolskim Związku Zawodowym Fizyków Medycznych wyraża zaniepokojenie dążeniem do zmiany Ustawy i możliwymi skutkami. Wnosi więc o rozpatrzenie rozwiązania w zaproponowanym na wstępie kształcie. Zmiany te prowadzić będą do regulacji sytuacji prawnej oraz do ujednoczenia standardów polskich z powszechnie stosowanymi w większości krajów Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący Zarządu
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
Fizyków Medycznych